

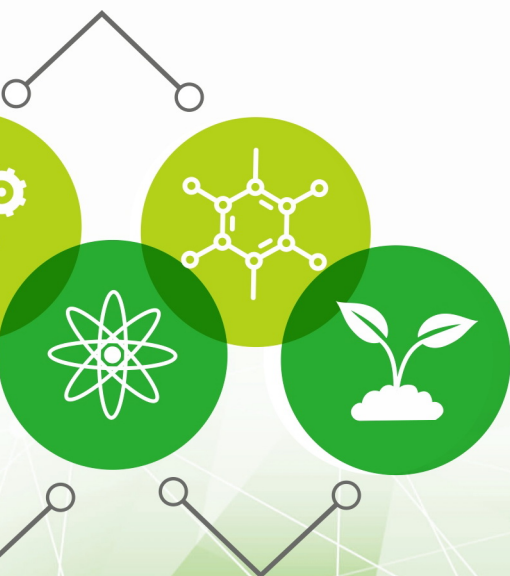
ISSN 2524-0986

iScienceTM

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ЖУРНАЛ

Выпуск 11(55)
Часть 3

Переяслав
2019

**АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ**

ВЫПУСК 11(55)
Часть 3

Ноябрь 2019 г.

ЖУРНАЛ

Выходит – 12 раз в год (ежемесячно)
Издается с июня 2015 года

Включен в наукометрические базы:

РИНЦ http://elibrary.ru/title_about.asp?id=58411

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk>

Бібліометрика української науки

http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals

Index Copernicus

<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html>

Переяслав

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Главный редактор:

Коцур В.П., доктор исторических наук, профессор, академик Национальной академии педагогических наук Украины

Редколлегия:

Базалук О.А.	д-р филос. наук, профессор (Украина)
Доброскок И.И.	д-р пед. наук, профессор (Украина)
Кабаббаев С.Ж.	д-р физ.-мат. наук, профессор (Казахстан)
Мусабекова Г.Т.	д-р пед. наук, профессор (Казахстан)
Смырнов И.Г.	д-р геогр. наук, профессор (Украина)
Исак О.В.	д-р социол. наук (Молдова)
Лю Бинцянь	д-р искусствоведения (КНР)
Тамулет В.Н.	д-р ист. наук (Молдова)
Брынза С.М.	д-р юрид. наук, профессор (Молдова)
Мартынюк Т.В.	д-р искусствоведения (Украина)
Тихон А.С.	д-р мед. наук, доцент (Молдова)
Горашенко А.Ю.	д-р пед. наук, доцент (Молдова)
Алиева-Кенгерли Г.Т.	д-р филол. наук, профессор (Азербайджан)
Айдосов А.А.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Лозова Т.М.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Сидоренко О.В.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Егизарян А.К.	д-р пед. наук, профессор (Армения)
Алиев З.Г.	д-р аграрных наук, профессор, академик (Азербайджан)
Партоев К.	д-р с.-х. наук, профессор (Таджикистан)
Цибулько Л.Г.	д-р пед. наук, доцент, профессор (Украина)
Баймухамедов М.Ф.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Мусабаева М.Н.	д-р геогр. наук, профессор (Казахстан)
Хеладзе Н.Д.	канд. хим. наук (Грузия)
Таласпаева Ж.С.	канд. филол. наук, профессор (Казахстан)
Чернов Б.О.	канд. пед. наук, профессор (Украина)
Мартынюк А.К.	канд. искусствоведения (Украина)
Воловык Л.М.	канд. геогр. наук (Украина)
Ковальська К.В.	канд. ист. наук (Украина)
Амрахов В.Т.	канд. экон. наук, доцент (Азербайджан)
Мкртчян К.Г.	канд. техн. наук, доцент (Армения)
Стати В.А.	канд. юрид. наук, доцент (Молдова)
Бугаевский К.А.	канд. мед. наук, доцент (Украина)
Цибулько Г.Я.	канд. пед. наук, доцент (Украина)

Актуальные научные исследования в современном мире // Журнал - Переяслав, 2019. - Вып. 11(55), ч. 3 – 168 с.

Языки издания: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, ჯჷქერქი

Сборник предназначен для научных работников и преподавателей высших учебных заведений. Может использоваться в учебном процессе, в том числе в процессе обучения аспирантов, подготовки магистров и бакалавров в целях углубленного рассмотрения соответствующих проблем. Все статьи сборника прошли рецензирование, сохраняют авторскую редакцию, всю ответственность за содержание несут авторы.

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ: БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Абрешов Серик Наурызбаевич, Ерболова Елдана, Маратова Анель (Алматы, Казахстан) ЛИМФОТОК И БИОХИМИЧЕСКИЙ СОСТАВ ЛИМФЫ ПРИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМ ПЕРИТОНИТЕ	7
Плескач Любов Якимівна, Трегуб Тетяна Григорівна (Біла Церква, Україна), Кондратюк Сергій Якович (Київ, Україна) ВИДОВИЙ СКЛАД ЕПІФІТНОЇ ЛІХЕНОФЛОРИ СУХОЛІСЬКОГО ЛІСНИЦТВА	12
Реут Антонина Анатольевна, Бекшенева Лилия Файзиевна (Уфа, Россия) ВЛИЯНИЕ РЕГУЛЯТОРОВ РОСТА РАСТЕНИЙ НА НЕКОТОРЫЕ МОРФОМЕТРИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ИРИСОВ	17
Сагындыкова София Зулхарнаевна, Кулжанова Толкын Бауржанкызы (Атырау, Республика Казахстан) ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ГРЫЗУНОВ И ИХ КЛАССИФИКАЦИЯ ПО ЭКОЛОГИЧЕСКИМ ОСОБЕННОСТЯМ	22
Циганкова В. А., Андрусевич Я.В., Копіч В.М., Штомпель О.І., Солом'яний Р.М., Ключко С.В., Броварець В.С. (Київ, Україна) ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПОХІДНИХ ПІРИМІДИНУ НА РІСТ ТА РОЗВИТОК РОСЛИН ГОРОХУ ПОСІВНОГО (PISUM SATIVUM L.)	26

СЕКЦИЯ: НАУКИ О ЗЕМЛЕ

Бондаренко Николай Антонович (Краснодар, Россия) СТРУКТУРНЫЕ ЭКВИВАЛЕНТЫ ПОГРАНИЧНЫХ СТРУКТУР СКИФСКОЙ ПЛИТЫ	34
Гришко Світлана Вікторівна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Скірко Катерина Олександрівна (Мелітополь, Україна) ГІДРОГЕОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНИЙ СТАН ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ ВАСИЛІВСЬКОГО, МИХАЙЛІВСЬКОГО ТА ТОКМАЦЬКОГО РАЙОНІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	40
Непша Олександр Вікторович, Скірко Катерина Олександрівна, Блищик Маргарита Валеріївна, Передерій Дар'я Миколаївна (Мелітополь, Україна) ВИКОРИСТАННЯ, ОХОРОНА ТА ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ	48
Підлозний Ілля Володимирович, Сугоняк Яна Василівна (Мелітополь, Україна) ОСНОВНІ НЕСПРИЯТЛИВІ ГЕОЛО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОМУ ПРИАЗОВ'ї	55
Підлозний Ілля Володимирович, Сугоняк Яна Василівна (Мелітополь, Україна) ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	61

Хрущ Юлія Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Шелудько Ольга Миколаївна (Мелітополь, Україна)	
ФАЦІАЛЬНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ГОЛОЦЕНОВИХ ОСАДОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ШЕЛЬФУ ЧОРНОГО МОРЯ	67
Хрущ Юлія Миколаївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна, Шелудько Ольга Миколаївна (Мелітополь, Україна)	
ПОШИРЕННЯ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННИХ НЕБЕЗПЕЧНИХ ЯВИЩ ЕКЗОГЕННОГО ПОХОДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	70
Хрущ Юлія Миколаївна, Шелудько Ольга Миколаївна, Передерій Дар'я Миколаївна, Блищик Маргарита Валеріївна (Мелітополь, Україна)	
АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ ПРИБЕРЕЖНОЇ ТЕРИТОРІЇ АЗОВСЬКОГО МОРЯ В МЕЖАХ ЯКИМІВСЬКОГО РАЙОНУ	74

СЕКЦИЯ: ЭКОЛОГИЯ

Bronytskyi Vadym, Bilous Anna (Kyiv, Ukraine)	
THE EFFECT OF SUSTAINABLE CONSUMPTION AND PRODUCTION ON ECOLOGY	78
Bronytskyi Vadym, Bilous Anna (Kyiv, Ukraine)	
ANALYSIS OF EXISTING RISK ASSESSMENT FOR CHEMICAL LABORATORY EMPLOYEES	83
Тагиева Гюльнара Адиль кызы, Багирова Тарана Адиль кызы (Гянджа, Азербайджанская Республика)	
ФИНАНСОВЫЕ ЗАТРАТЫ И ИНВЕСТИЦИИ В ОХРАНУ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ	88
Гребенюк Тетяна Володимирівна, Попач Марія Валеріївна (Київ, Україна)	
АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТЕРМІЧНОЇ ОБРОБКИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ	92
Канівець Олена Миколаївна, Карсункін Ігор Сергійович (Суми, Україна)	
ПРОБЛЕМИ ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПОГІРШЕННЯ ЯКОСТІ ҐРУНТІВ ТА ЇХ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ	98
Нурбаева Наилы Абилхасановна, Армиянова Маржан Талғатқызы (Нур-Султан, Республика Казахстан)	
КОСМОС И ЭКОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ	102
Урукпаев Ильгиз Азаматович, Шевчук Евгения Петровна, Ларионова Екатерина Борисовна,	
Исаханова Салтанат Бекзатқызы, Абдулова Виктория Валерьевна (Усть-Каменогорск, Республика Казахстан)	
КОСМИЧЕСКИЙ МУСОР. МЕТОДЫ БОРЬБЫ С НИМ	108

УДК 332.3:631.1:631.67(477.7)

Гришко Світлана Вікторівна, Передерій Дар'я Миколаївна,
Блищик Маргарита Валеріївна, Скірко Катерина Олександрівна
Мелітопольський державний педагогічний університет
ім. Б. Хмельницького
(Мелітополь, Україна)

**ГІДРОГЕОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНИЙ СТАН ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЕЛЬ
ВАСИЛІВСЬКОГО, МИХАЙЛІВСЬКОГО ТА ТОКМАЦЬКОГО РАЙОНІВ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ**

*Гришко Светлана Викторовна, Передерий Дарья Николаевна,
Блыщик Маргарита Валерьевна, Скирко Катерина Александровна
Мелитопольский государственный педагогический
университет им. Б. Хмельницкого
(Мелитополь, Украина)*

**ГИДРОГЕОЛОГО-МЕЛИОРАТИВНОЕ СОСТОЯНИЕ ОРОШАЕМЫХ
ЗЕМЕЛЬ ВАСИЛЬЕВСКОГО, МИХАЙЛОВСКОГО И ТОКМАКСКОГО
РАЙОНОВ ЗАПОРОВЖСКОЙ ОБЛАСТИ**

Аннотація. Територія Запоріжської області, к якій належать Васильєвський, Михайлівський і Токмакський райони характеризуються достатньо складними природними гідрогеологічними і геоморфологічними умовами. Многолітнє техногенне вплив водохозяйственных об'єктів і систем, нерациональне використання водних і земельних ресурсів, зміни природно-кліматических умов значительно ускладнили гідрогеолого-меліоративні умови територій і привели к увеличению негативних факторів, впливаючих на екологічне і гідрогеологічне стані зрошуваних сільськогосподарських земель і прилеглих к ним територій изучаемых районів.

Ключевые слова: зрошувані землі, ґрунтові води, рівень ґрунтових вод, гідрогеолого-меліоративне стані ґрунту, адміністративний район.

*Hryshko Svitlana, Perederii Daria, Blyshchik Marharyta, Skirko Kateryna
Melitopol Bohdan Khmelnytskyi State Pedagogical University
(Melitopol, Ukraine)*

**HYDROGEOLOGICAL-MELIORATIVE CONDITION OF IRRIGATED LANDS OF
VASILIVKA, MIKHAILIVKA AND TOKMAK DISTRICTS OF ZAPORIZHIA REGION**

Annotation. The territory of Zaporizhia region, to which the Vasilivka, Mikhailivka and Tokmak Districts belong, is characterized by rather complex natural hydrogeological and geomorphological conditions. Many years of technogenic impact of water management facilities and systems, irrational use of water and land resources, changes in natural and climatic conditions significantly complicated the hydrogeological and reclamation conditions of the territories and led to an increase

of negative factors affecting the ecological and hydrogeological status of irrigated agricultural land territories of these areas.

Keywords: *irrigated lands, groundwater, groundwater level, hydrogeological-meliorative condition of lands, administrative district.*

Меліорація земель є одним з головних чинників інтенсифікації сільського господарства, важливою складовою забезпечення сталого виробництва сільськогосподарської продукції, особливо в роки з несприятливими кліматичними умовами. За рік в Запорізькій області випадає близько 380-460 мм опадів, в теплий період їх кількість становить 260-310 мм або 65-70%. Опади випадають нерівномірно, в основному, у вигляді злив. Бездощовий період становить 25-30 і більше днів, що призводить до ґрунтової посухи (один раз на два-три роки). Середньо-багаторічне випаровування з водної поверхні складає 900-1000 мм, що перевищує кількість атмосферних опадів у 2-2,6 рази [1, 7].

Зменшення негативного впливу ґрунтової і повітряної посухи на продуктивність культур, оптимізація умов їх вирощування, максимальне використання родючості ґрунтів, генетичних можливостей сортів гібридів, добрив у Запорізькій області може бути досягнуто тільки за рахунок зрошення.

Гідрогеолого-меліоративні умови, які в районах зрошувального землеробства формуються під впливом комплексу природних та водогосподарських факторів. До категорії підтоплених сільськогосподарських земель та сільських населених пунктів належать землі, де ґрунтові води залягають на глибині не більше 2 метрів від поверхні. Підвищення рівня ґрунтових вод – це процес, що прогнозується з достатнім ступенем точності. Тому можливо планувати і вчасно здійснювати заходи по захисту від підтоплення. Якість скидних вод залежить від якості джерела поливної води, а також геохімічного складу зрошувальних масивів, внаслідок чого до водоприймача в басейн вносяться солі, добрива, пестициди, органічні рештки, мікроелементи [2, 3].

Загальна площа зрошуваних земель на підпорядкованій території Придніпровського міжрайонного управління водного господарства (МУВГ) становить 50015 га. В межах Василівського району загальна площа зрошуваних земель становить 26693 га, в межах Михайлівського району – 16062 га, в межах Токмацького району – 7260 га [4].

З метою утримання задовільного меліоративного стану земель та захисту від підтоплення населених пунктів побудовані системи горизонтального дренажу: у Василівському районі на площі 11600 га (в т.ч. на зрошенні – 6196 га), у Михайлівському районі на площі 17986 га (в т.ч. на зрошенні – 7643 га), у Токмацькому районі на площі 5309 га (в т.ч. на зрошенні – 4981 га) [4].

Меліоративний стан зрошуваних земель визначається за наступними критеріями: глибина залягання рівнів ґрунтових вод, мінералізація ґрунтових вод з глибиною залягання до 2-х метрів від поверхні землі, якість зрошувальних вод, ступінь засолення і солонцюватості ґрунтів [5, 6].

Переважаюча глибина залягання рівня ґрунтових вод (далі РГВ) на зрошуваних землях Василівського (рис. 1) [4], Михайлівського (рис. 2) [4] та Токмацького (рис. 3) [4] районів становить більше 5 метрів. Площі зрошуваних

земель за глибиною РГВ станом на 01.04.2019 р. розподілились наступним чином:

1) у Василівському районі: від 2-х до 3-х метрів – 96 га (0,36%); від 3-х до 5-ти метрів – 11422 га (42,8%); більше 5 метрів – 15173 га (56,84%);

2) у Михайлівському районі: від 2-х до 3-х метрів – 345 га (2,15%); від 3-х до 5-ти метрів – 5292 га (32,95%); більше 5 метрів – 10425 га (64,9%);

3) у Токмацькому районі: від 2-х до 3-х метрів – 1943 га (26,8%); від 3-х до 5-ти метрів – 2150 га (29,6%); більше 5 метрів – 3167 га (43,6%) [4].

Станом на 01.04.2019 р. загальна площа земель з глибиною залягання рівнів ґрунтових вод менше 2-х метрів в межах Василівського та Токмацького районів склала 51 га [4].

Зрошення земель у Василівському районі здійснюється на Північно-Рогачикській, Василівській та Першотравневій зрошувальних системах. Поливна вода в межах зрошувальних систем відноситься до I класу (придатна для зрошення без обмежень).

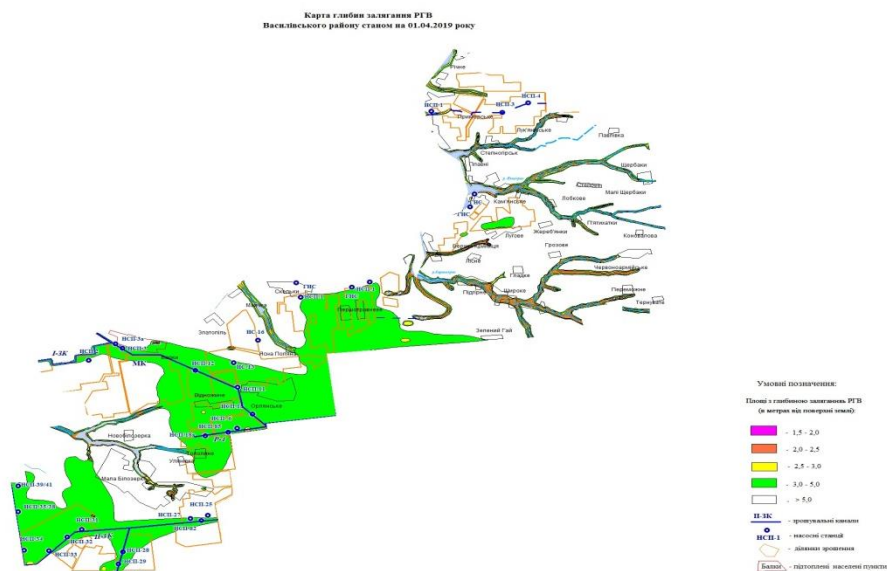

Рис. 1. Картохема залягання ґрунтових вод у Василівському районі Запорізької області (станом на 01.04.2019 р.) [4]

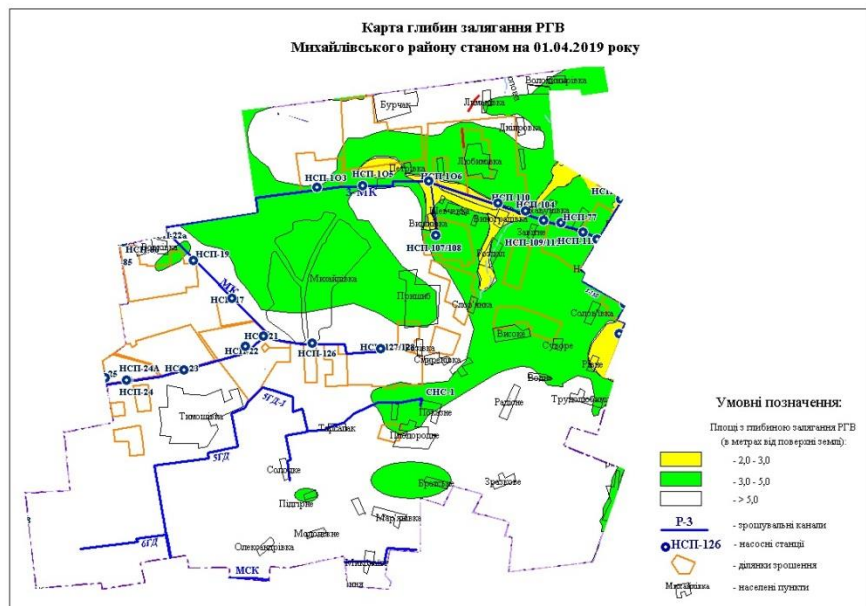

Рис. 2. Картохема залягання ґрунтових вод у Михайлівському районі
 Запорізької області (станом на 01.04.2019 р.) [4]

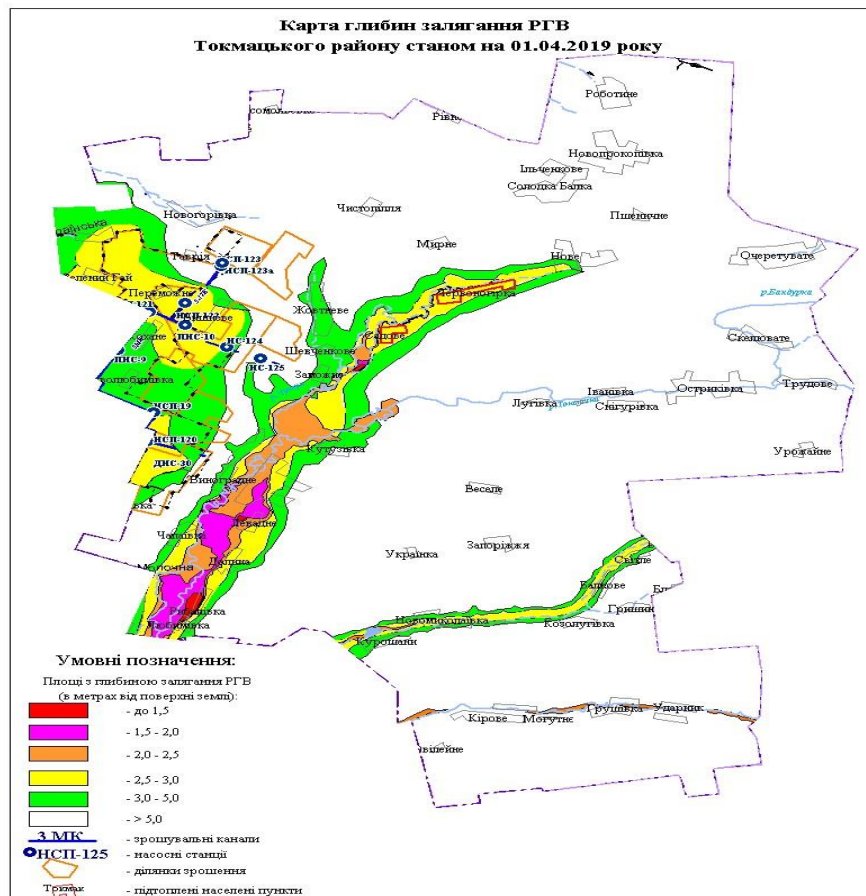

Рис. 3. Картохсхема залягання ґрунтових вод у Токмацькому районі Запорізької області (станом на 01.04.2019 р.) [4]

Землі, де рівень ґрунтових вод знаходиться на глибині менше 2-х метрів від поверхні землі, приурочені до знижених елементів рельєфу (землі Василівського району) та розташовані в заплаві р. Чингул (землі Токмацького району).

За результатами проведених спостережень, на початок поливного періоду 2019 р. оцінка гідрогеолого-меліоративного стану зрошуваних земель Василівського (рис. 4) [4], Михайлівського (рис. 5) [4] та Токмацького (рис. 6) [4] районів виглядає таким чином: сприятливий – 32351 га (64,27%), задовільний – 17664 га (35,73%).

Рис. 4. Картосхема меліоративного стану зрошуваних земель Василівського району Запорізької області [4]

Рис. 5. Картосхема меліоративного стану зрошуваних земель Михайлівського району Запорізької області [4]

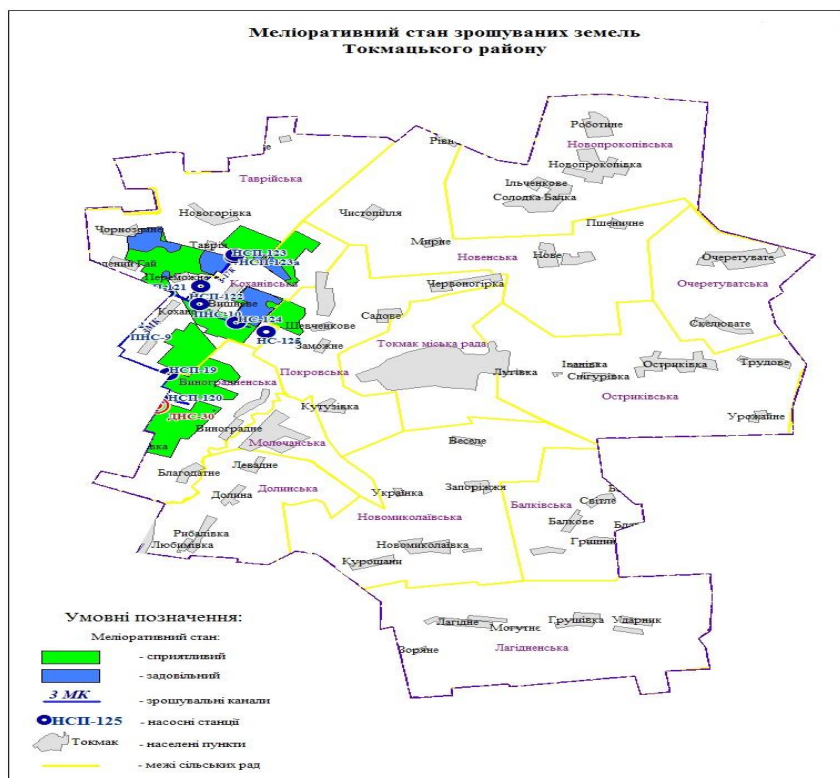

Рис. 6. Картохема меліоративного стану зрошуваних земель Токмацького району Запорізької області [4]

Основним джерелом зрошення в Василівському, Михайлівському та Токмацькому районах є води Каховського водосховища. За даними сольової зйомки, проведеної на території зрошуваних земель в Василівському районі, площа несолонцюватих земель становить 21384 га, слабосолонцюватих – 5309 га, а за ступенем засоленості всі землі характеризуються як незасолені. У Михайлівському районі засолених земель не виявлено, несолонцюваті землі займають площу 5438 га, слабосолонцюваті – 10624 га. У Токмацькому районі засолених земель не виявлено, несолонцюваті землі займають площу 5531 га, слабосолонцюваті – 1729 га [4].

В цілому, загальні гідрогеолого-меліоративні умови зрошуваних земель Василівського, Михайлівського та Токмацького районів сприяють веденню зрошуваного землеробства, що дає змогу отримувати сталі врожаї сільськогосподарських культур.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. Даценко Л.М., Молодиченко В.В., Воронка В.П. Фізична географія Запорізької області: хрестоматія / відп. ред. Л.М. Даценко. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – 200 с.
2. Іванова В.М. Основні чинники деградації земель в Запорізькій області / В.М. Іванова, О.В. Непша // Географія та екологія: наука і освіта: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (м. Умань, 19-20 квітня 2018 р.). – Умань: ВПЦ «Візаві». – С. 234-235.
3. Стецишин М.М. Сучасні геоекологічні проблеми ґрунтів Запорізької області / М.М. Стецишин, С.В. Гришко // Географія та туризм. – № 28. – 2014. – С. 269-278.
4. Моніторинг зрошуваних земель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buvzpr.gov.ua/моніторинг-зрошуваних-земель/>.
5. Грановська Л.М. Індикатори впливу на гідрогеолого-меліоративний стан сільськогосподарських земель / Л.М. Грановська, О.В. Подмазка // Таврійський науковий вісник. – № 83. – 2011. – С. 220-225.
6. Гришко С.В. Гідрогеолого-меліоративний стан зрошуваних земель Мелітопольського та Якимівського районів Запорізької області / С.В. Гришко, О.В. Непша, Я.Ю. Непша, Д.В. Вінниченко // Актуальные научные исследования в современном мире. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вып. 10(54), ч. 2. – С. 6-12.
7. Стецишин М.М. Сучасні кліматичні особливості Запорізької області / М.М. Стецишин, С.В. Гришко // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – Серія 4. Географія і сучасність: [зб. наукових праць] / ред. рада: В.П. Андрущенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – Вип. 16(28) – С. 82-86.